

DREPTUL

LEGISLAȚIUNE — DOCTRINA — JURISPRUDENȚA — ECONOMIA POLITICĂ

APARE ODATA PE SAPTĂMANĂ SUB CONDUCEREA D-lor

C. G. DISSESCU

V. ATHANASOVICI, PALL NEGULESCU, DEM. NEGULESCU, ALEX. CERBAN, G. MEITANI,
N. POLIZU-MICȘUNEȘTI, C. HAGI-THEODORAKY.

SILIU RADULESCU
PRIM-REDACTOR

REDACȚIA ȘI ADMINISTRATIA
3, STRADELA SF. SPIRIDON, 3

B. P. RADULESCU
REDACTOR-ADMINISTRATOR

Th. Cudalbu. — Adresa de omagiu cu ocazia retragerii d-lui
Președinte Tăzlăuanu pentru limita de vârstă.

Ion N. Stambulescu. — Dreptul de disciplină al Ministrului
de Justiție asupra magistraților inamovibili.

I. G. D. — O inadvertență legală. — Legea naționalității.

Jurisprudența Română. — Inalta Curte de Casație și Jus-
tiție s. II. — Camera de acuzare. — Jurisdicție. — Atribuire. —

(Daniel Silberstein cu Ministerul-Public).

s. III. — Uzufruct. — Nuda proprietate. — Succesiune.

(Minist. de Finanțe cu Lixandru C. Mocanu).

Curtea de Apel București s. IV. — Impărțeală. — Minori. —
Tranzacție.

(Teodor Dumitru și alții cu Elena Al. Stanciu).

Tribunalul Trei-scaune. — Contract Sinalagmatic. — Obliga-
țiune. — Vânzare. — Condițiune. — Nerealizare.

(Szöcs cu Vajna Akosne).

Judecătoria Ocol I București. — Acțiune publică. — Acțiune
privată. — Distincțiune. — Caracter juridic.

(H. Fischer cu Ioan Olaru, I. I. C. Brătianu și Președinția
Cons. de miniștri).

Retragerea D-lui Președinte Tăzlăuanu

Cu coaziunea retragerii d-lui Președinte Tăzlăuanu dela Curtea de Casație pentru limita de vârstă, d. ministru Cudalbu a adresat înaltului magistrat următoarea adresă de mulțumire pentru serviciile aduse justiției în lunga sa carieră judecătorească.

Domnule Președinte,

Numai în temeiul legii, lunga și rodnică Dv. activitate depusă în serviciul Justiției, încetează din ziua de 2 Aprilie a. c., act socotit prematur, de toți acei ce vă cunosc strălucirile Dv. calități de magistrat, față de puterea dv. de muncă, încă capabilă a servi Justiția și mai departe.

Supunându-ne toți legii, simțim prin plecarea dv. din magistratura activă, un profund regret; sunt rari acei cari au putut să închine justiții munca lor timp de peste 45 ani, cu un devotament și desinteres care rămân pilde strălucitoare și dela cari radiază exemplul de ce trebuie să fie un magistrat — și în lumina activității dv. exemplare, să se nască și să se desvolte virtuțile la toți acei cari pășesc hotărâți a merge pe drumul justiției.

Pilda înălțătoare ce a-ți dat în toate gradele erarhiei magistraturei prin muncă, cinste și mândria de a fi magistrat și cari au fost singurele dv. mij-

loace, de a vă ridica încet dar cu prestigiu, dela modesta treaptă de substitut de procuror de Tribunal și până la Inalta demnitate de Președinte al Curții de Casație, aceasta pentru un apostol al dreptății, constituie o frumoasă mângâiere și pentru toți o strălucită dovadă, că la vârful piramidei corpului judecătoresc se ajunge numai prin merite, iar în frumoasa și rodnică dv. carieră voesc ca tot magistratul, dar mai ales tineretul magistraturei, să vadă drumul drept care duce sigur prin apostolat, și la mândria firească omului înzestrat cu însușirile necesare de a servi țara în mod folositor.

Domnule Președinte, eu am avut norocul a vă avea Președintele meu și șeful meu la Tribunalul Putna, timpul scurt cât am fost colaboratorul dv. e simțit și privit de mine cu mândrie, de a vă fi avut călăuză și vă sunt recunoscător pentru îndrumările sănătoase ce mi-ați dat mie și colegilor mei de atunci.

Asociind aceste sentimente personale ale mele, sentimentelor și credinței unanime acelor ce v'au cunoscut și v'au fost colaboratori în tot timpul de peste 45 ani de magistratură, vă rog a primi încredințarea de înaltă considerațiune ce v'o păstrează corpul judecătoresc și eu.

Ministrul Justiției, T. Cudalbu.

Dreptul de disciplină al ministrului de Justiție asupra magistraților inamovibili.

După dispozițiile articolului 185 din legea organizării în vigoare, adică legea din 12 Aprilie 1925, ministrul justiției are asupra corpului judecătoresc o îndoită acțiune.

În prim loc are o acțiune de priveghere, adică dreptul d'a cerceta întreaga activitate a magistraților, ceea ce i conferă dreptul de inspecțiune, direct sau prin inspectorii judecătorești, ori prin șefii ierarhiei, precum și dreptul de a trimite înaintea autorităților disciplinare pe oricare membru al corpului judecătoresc.

În al doilea loc are o acțiune de disciplină, adică de a aplica pedepse disciplinare, nu numai asupra magistraților amovibili, dar chiar și asupra celor

inamovibili; însă în privința acestor din urmă nu mai pentru abateri dela datoriile de care sunt ținuti în exercițiul funcțiunii lor.

Are deci ministrul justiției dreptul de a aplica pedepse disciplinare magistraților inamovibili, cu excepția bine înțeles de membrii Curții de Casație, în privința cărora ministrul nu are dreptul de disciplină; dar el poate cere deschiderea acțiunii disciplinare, care se exercită de însăși Curtea de Casație, prin instanța sa disciplinară, așa cum e prevăzută de art. 198 din lege.

În privința celorlalți magistrați inamovibili articolul 194 prevede formal dreptul, pentru ministrul justiției, de a le aplica pedeapsa prevenirii sau aceea a muștrării, pentru abateri dela îndatoririle la care sunt ținuti în exercițiul funcțiunii lor; iar pentru orice altă abatere, sau dacă faptele sunt mai grave, magistratul învinuit nu poate fi pedepsit decât de comisiunea disciplinară.

S'a ridicat chestia, dacă decizia prin care s'a aplicat de către ministru pedeapsa prevenirii sau muștrarea, poate fi atacată pe calea contenciosului, ca dată cu abuz de putere, pentru motive de rea apreciere a faptelor, sau viciilor cercetărilor faptelor, ce au servit de bază deciziei ministrului.

Curtea de Casație, secția III, având a statua asupra unui asemenea recurs introdus de un magistrat pedepsit de un ministru cu prevenirea, a decis, după divergență, din cauză că exista o decizie a secției III Ardeleană, în sens contrariu, a decis că un astfel de recurs este inadmisibil.

Să examinăm în mod sumar chestiunea.

S'a respins recursul făcut, nu pentru motivul că decizia dată de ministru, nu ar constitui un act administrativ de autoritate, și ca atare nu ar fi putut fi atacată pe calea contenciosului; căci este constant în drept, că actele unui ministru, spre deosebire de cele cu caracter politic ca legiuitor, ci ca șef al unui departament, când ia diferite măsuri, aplicând legile sau regulamentele, pot da loc, în principiu, la un recurs în contencios, când s'a adus vătămare drepturilor cuiva.

Nu s'a respins recursul ca inadmisibil nici pentru motivul, că prin acea pedeapsă disciplinară, nu s'ar fi adus o vătămare vreunui interes material; căci casația a decis că și interesul moral este suficient, spre a servi de bază unui recurs în contencios, și o dată admis acest principiu, este evident că o pedeapsă disciplinară, aplicată unui magistrat, constituie de sigur o atingere serioasă, o vătămare morală importantă, contra căreia ar fi foarte just ca să existe posibilitatea unei retractări.

S'a respins recursul ca inadmisibil, pentru motivul că actele de autoritate, care aduc o vătămare, trebuie să fi fost făcute cu călcarea unei dispozițiuni legale, pentru a constitui un abuz de putere, și ca atare a putea fi censurat de casație, judecând ca contencios.

Era deci de cercetat, dacă ministrul, prin aplicarea acelei pedepse disciplinare, violase vreun text de lege, care ar fi supus o asemenea deciziune disciplinară la anumite condițiuni sau forme, care ar constitui garanția magistratului.

Din simpla citire a articolului 194 mai sus menționat, se vede că ministrul are dreptul pentru a

bateri dela datorie, la care sunt ținuti magistrații în exercițiul funcțiunii lor, să le aplice pedeapsa prevenirii sau aceea a muștrării; fără ca acest text de lege să pue vreo condiție, sau să ceară vreo formalitate, la exercițiul acestei prerogative legale, ca de exemplu avizul vreunui șef ierarhic al magistratului învinuit de o abatere.

Aceeași idee reese, tot așa de clar, din aliniatul următor al aceluiași articol 194, căci se hotărăște că numai pentru faptele mai grave, care ar putea fi pedepsite cu pedepse mai severe, sau dacă e vorba să se aplice o a treia pedeapsă disciplinară în cursul aceluiași an, ministrul nu poate aplica el singur pedeapsa, ci e obligat a trimete pe acel magistrat în fața comisiei disciplinare.

În fine, tot aceeași idee reese, tot așa de evident, și din dispozițiile articolului 204 din lege, care hotărăște că cercetările învinuirilor aduse magistraților, se vor face de către inspectorii judecătorești, sau de oricare alt magistrat delegat de ministru; iar în aliniatul final adaogă, că rezultatul acestor cercetări se va comunica ministrului de justiție, care după gravitatea faptului, va aplica pedeapsa la care are dreptul, sau va trimete pe magistrat în judecata comisiei disciplinare.

Deci ministrul singur e în drept, fără avizul vreunei alte autorități, sau al vreunui din șefii magistratului învinuit, a aprecia el singur gravitatea greșelii comise, și a aplica una din cele două pedepse disciplinare, pe care legea le lasă la absoluta și unica lui chibzuire.

Este de regretat că legiuitorul din 1925 n'a luat măsuri ca pedepsele disciplinare, să nu poată fi aplicate de ministru singur, adică fără avizul șefului imediat din localitate al magistratului învinuit, sau al președintelui curții de apel respective, precum și a institui o procedură care să facă posibilă retractarea pedepselor; ceea ce ar constitui o garanție contra posibilității de abuzuri sau greșeli.

În alte state poziția funcționarilor este cu mult mai mare grijă asigurată, așa în Germania prin constituția din 1919, este, după cum am mai arătat și altă dată, prevăzut în mod formal, prin articolul 129, dreptul de recurs și o procedură de revizuire contra oricărei pedepse disciplinare; mai mult chiar, informațiile, aprecierile șefilor, nu pot figura în dosarul personal, dacă sunt defavorabile, decât cu condiția ca cel interesat să fi avut ocazia d'a se explica.

Aceste simple observațiuni 'mi reamintesc faimoasele cuvinte ale marelui cronicar Miron Costin, care trimite la Constantinopol, și vorbind marelui vizir îi zicea: „Suntem noi Moldovenii bucuroși ca împărăția să se lătească în toate părțile cât mai mult, iar peste țara noastră, nu ne pare bine să se lătească“.

Vom zice, modificând în parte ideea marelui cronicar, că noi magistrații mai bătrâni, suntem bucuroși ca autoritatea ministrului de justiție să se întindă cât mai mult asupra magistraților, căci din pricina lungii noastre experiențe ne dăm perfect seama, că trebuie să existe un control cât mai activ și cât mai sever asupra întregii activități a magistraturei în privința îndeplinirii îndatoririlor sale; dar nu suntem de fel bucuroși ca acest control să

pecată avea de efect pedepse disciplinare, aplicate de ministru singur.

O pedeapsă disciplinară oricât de ușoară, aduce totuși o atingere considerabilă autorității magistratului, îl poate lesne demoraliza și a-i scădea energia, mai ales când se crede nevinovat, ceea ce lesne se poate produce, când are bănuiala că ministrul, ca om politic, a putut fi influențat în deciziunea sa și de alte considerațiuni decât adevăratele interese ale justiției; ceea ce nu se poate afirma că este cu totul exclus.

Iată dar pentru ce motive, aprobând decizia cașatiei, care a respins ca inadmisibil recursul acelui magistrat, credem totuși că s'ar fi convenit ca legiuitorul dela 1925 să fi dispus, prin legea organizării judecătorești, că la aplicarea unei pedepse disciplinare, să fie consultat și un alt magistrat superior, în afară bineînțeles de acela care a făcut cercetări, în privința învinuirii adusă magistratului.

Ion N. Stambulescu

Procuror General la Curtea de Casație

O INADVERTENȚĂ LEGALĂ LEGEA NAȚIONALITĂȚII

Atât Tribunalul Ilfov secția comercială sub președinția d-lui Traian Orleanu, prin sentința publicată în revista *Dreptul* din 1925, cât și d. Victor Hillard, avocat, într'un articol de doctrină publicat în *Pandectele Române* semnalează o gravă inadvertență legală.

Este vorba de legea naționalității române din 1924 care fără voința legiuitorilor și prin o simplă intercalare de texte a abrogat din greșeală articolele 13 și 14 din codul civil.

Prin aceste articole străinul nedomiciliat în România putea fi judecat de tribunalele române pentru obligațiile contractate în România sau în străinătate cu un român, precum un român este justițiabil înaintea instanțelor române pentru obligațiile contractate în străinătate cu un străin, acestea în cazul în care nu s'a ales prin contract vreun domiciliu sau vreo jurisdicție specială.

Aceste dispozițiuni de competență ce sunt de mare importanță atât pentru noi cât și pentru bunele raporturi cu străinii în legătură cu comerțul și Tara Românească, au fost după cum rezultă din textul articolului 54 din legea naționalității pur și simplu abrogate.

Alături de argumentul Tribunalului Ilfov că constituțiunea limitează scopul legii naturalizării, este și nevoia politică menționată de d. Hillard în *Pandectele Române* ca abrogarea acestor articole să fie precedată de convențiuni internaționale stabilind garanții și reciprocitate în această chestiune.

Credem că d. subsecretar de stat Bueșan care studiază modificarea legii naționalității în legătură cu omiterea mijloacelor de revizuire va ține seama și de însemnătatea lămuririi acestei inadvertențe.

I. G. O.

JURISPRUDENȚA ROMÂNĂ

INALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE S. II

Audiența dela 7 Iulie 1926

Președinția D-lui Oscar N. Nicolescu, președinte

Daniel Silberstein cu Ministerul Public

CAMERA DE PUNERE SUB ACUZARE. — DECIZIUNE ATRIBUTIVĂ DE JURISDIȚIE. — DACĂ CURTEA CU JURĂȚI ISI MAI POATE DECLINA COMPETINȚA PE MOTIV CĂ FAPTUL IMPUTAT NU CONSTITUE CRIMĂ SAU PE MOTIV CĂ INculpAȚII AR FI MINORI. — ART. 318, 323, 324 ȘI 326 PROC. PENALĂ.

Dacă în contra unei deciziuni a Camerei de punere sub acuzare, prin care acuzatul a fost trimis înaintea Curții cu Jurați, se poate face recurs în Casație fie de acuzat, fie de Ministerul public și pe motivul că faptul imputat nu este calificat crimă prin lege, odată însă e această deciziune a rămas definitivă și cu putere de lucru judecat, Curtea cu jurați este datoare să se pronunțe asupra afacerii cu a cărei judecare a fost investită, având plenitudinea de jurisdicțiune, fără să se poată declara necompetente sub cuvânt că faptul trimis în judecata ei nu ar fi or mă sau pe motiv că infractorii ar fi minori, deciziunea camerei de punere sub acuzare fiind atributivă de jurisdicție.

No. 2865. — Adm's recursul făcut de Daniel Silberstein în contra deciziunii cu No. 65/925 a Curții cu jurați din Brăila. S'a ascultat d-l avocat Matei Iosefache pentru recurent.

Curtea deliberând,

Având în vedere că din decizia cu Nr. 65/925, rămasă definitivă, Camera de punere sub acuzare a Curții de Apel din Galați a trimis pe Daniel Silberstein în judecata Curții cu jurați din Jud. Brăila, pentru crima de incendiu prevăzută și pedepsită de art. 358 și 359 cod. penal.

Că, Curtea cu Jurați și-a declinat competența prin decizia cu Nr. 13 din 1926, pe motiv că infracțiunea constituie nu crima prevăzută și pedepsită de art. 358, 359 cod. penal, ci delictul prevăzut și pedepsit de art. 359 cod. penal.

Că, în contra acestei decizii acuzatul a făcut recursul de față.

Considerând că, din art. 226 și 388 cod. proc. pen. rezultă că Curțile cu jurați au dreptul de a judeca toate infracțiunile cu cari au fost regulat investite prin deciziunea de trimitere a Camerei de punere sub acuzare.

Considerând că, dacă în contra deciziei Camerei de punere sub acuzare, prin care acuzatul a fost trimis înaintea Curții cu Jurați, se poate face recurs în Casație, fie de acuzat, fie de Ministerul public, conform art. 318, 323, 324 și 326 cod. proc. pen., între altele și pe motiv că faptul imputat nu este calificat crimă prin lege, odată însă e această deciziune a rămas definitivă și cu putere de lucru judecat, Curtea cu Jurați este datoare să se pronunțe a-

supra afacerii cu a cărei judecare a fost investită, având plenitudine de jurisdicțiune, fără să se poată declara incompetențe sub cuvânt că faptul trimis în judecata ei nu ar fi crimă sau că infractorii ar fi minori, deciziunea Camerii de punere sub acuzare fiind atributivă de jurisdicțiune.

Că, prin urmare, întrucât în speță decizia Camerii de punere sub acuzare a rămas definitivă, numai prin exces de putere și violarea legii Curtea cu Jurați s'a declarat incompetențe de a judeca pe recurent.

Că, dar, motivul de casare este întemeiat și recursul urmează a fi admis, iar afacerea trimisă în judecata aceleiași Curți cu Jurați.

Pentru aceste motive, casează.

SECȚIA III

Audiența dela 16 Iunie 1926

Președinția D-lui D. Gh. Tăzlaşanu

Ministerul de Finanțe cu Luxandru St. C. Mocanu

UZURECT. — NUDA PROPRIETATE. — TRANSMITEREA EI PRIN SUCESSIONE. — TAXE SUCCESORALE. — ART. 557 ȘI 805 C. CIVIL.

Dacă potrivit art. 557 c. civil dreptul de uzufruct se stinge prin moare ea uzufructuarului, nuda proprietate a unui imobil poate fi însă, potrivit art. 805 c. civil, transmisă separat de celelalte desmăbrăminte ale dreptului de proprietate, prin orice mod de transmisiune, ea putând figura în patrimoniul unei persoane și putând trece la moștenitorii săi astfel că aceștia, în urma decesului nudului proprietar, au a fi supuși taxelor succesoriale aferente valorii nudei proprietăți.

No. 631. — Admis recursul făcut de către Ministerul de Finanțe în contra sentinței cu No. 294/25 a Trib. Român în proces cu Luxandru St. C. Mocanu.

S'au ascultat D-nii avocați M. Peleologu pentru Ministerul recurent și Teodorescu pentru intimat.

Curtea deliberând,

Asupra motivelor de casare:

„Violarea principiilor de drept în materie de proprietate și succesiune, violarea art. 805 cod. civil, greșita aplicațiune a art. 557 cod. civil și exces de putere“.

„Prim decizia Ministerului de Finanțe Nr. 21.589 din 1924, care aprobă procesul-verbal din 17 Octombrie 1924, moștenitoarea defunctului Locotenent C. Mocanu a fost impusă să plătească taxele succesoriale și la nuda proprietate de 7 zecimi a averii prevăzută în procesul-verbal la punctele 8 și 9, evaluată la suma de lei 25.872.

„In apelul introdus contra sus menționatei deciziuni, cu toate că, de către avocatul apelantei nu s'a cerut decât reducerea evaluării nudei proprietăți, Tribunalul cu dela sine putere, găsește că prin încetarea din viață a Locotenentului C. Mocanu, căruia i se lăsase prin testament de autorul său nuda proprietate a imobilelor situate în comuna Cotu Vamea, dreptul acestuia a încetat, el ne mai fiind transmisibil erezilor săi, ci s'a întrunit cu uzufructul lăsat mamei decedatului, care se găsește în viață; ca consecință, prin sentința Nr. 294/25, admite în parte apelul și scoate din activ averea sus menționată.

„Motivând și hotărând în acest fel, Tribunalul a nesocotit principiile de drept dela materia proprietății și a violat dispozițiunile art. 805 c. civ. care permite transmiterea separată numai a nudei proprietăți, iar pe de altă parte a aplicat greșit, cu toate că n'a spus-o, dispozițiunile art. 557 cod. civil, care în adevăr dispune că uzufructul încetează prin moartea uzufructuarului, ceea ce nu e în speță.

„Din acest punct de vedere, dar, hotărîrea Tribunalului Român este dată cu exces de putere, motiv pentru care urmează să fie casată“.

Având în vedere că Tribunalul, prin sentința atacată, a judecat că prin încetarea din viață a Locotenentului C. Mocanu, căruia i se lăsase prin testament de autorul său nuda proprietate a unui imobil, s'a stins însuș acest drept de nudă proprietate, nemai fiind transmisibil erezilor săi, ci întrunindu-se cu dreptul de uzufruct lăsat de autorul lui decedat, unei alte persoane; în consecință, Tribunalul a apărât pe moștenitoarea Locotenentului C. Mocanu ne plata taxelor succesoriale aferente valorii nudei proprietăți a sus zisului imobil.

Considerând că, după art. 805 cod. civ., nuda proprietate a unui imobil poate fi transmisă separat de celelalte desmăbrăminte ale dreptului de proprietate, prin orice cod de transmisiune, ea putând figura în patrimoniul unei persoane și putând trece la moștenitorii săi.

Că, în speță, Tribunalul declarând stins și ne-transmisibil erezilor dreptul de nudă proprietate la moartea titularului, a nesocotit și violat principiile de drept cuprinse în citatul articol, confundând în ce privește durata existenței dreptului, nuda proprietate cu uzufructul care în adevăr, potrivit art. 557 cod. civ., încetează prin moartea uzufructuarului, ceea ce însă nu este cazul în speță.

Că, dar, motivul de casare fiind întemeiat, recursul urmează a se admite.

Pentru aceste motive, casează.

CURTEA DE APEL DIN BUCUREȘTI S. IV

Audiența dela 10 Noembrie 1926

Președinția D-lui Gr. Pherekyde, președinte

Teodor Dumitru și Alexandru Preot Gr. Petrescu cu Elena Al. Stănescu

IMPĂRȚEALA. — MINORI — TRANZACȚIE. — VALABILITATEA EI ATUNCI CÂND PĂRȚILE TRANZIC ȘI ASUPRA ALTOR PRETENȚIUNI. — ART. 411 ȘI 413 COD. CIVIL.

Cu toate că prin art. 411 c. civ. se dispune că o împărțeală atingătoare la averea minorului, ca să poată avea tăria legiuită, trebuie să se facă prin justiție; el însă nu și găsește aplicarea de cât în cazul unui partaj propriu zis, iar nu și în cazul când prin partaj se tranzază și alte pretențiuni, deduse deja judecăței, sau de natură a da naștere unui proces eventual, cum r fi determinarea părții cuvenite văduvei defunctului în averea de împărțit, al cărei drept nu fusese încă determinat prin justiție și eră deci de natură a da naștere unui proces eventual, — în care caz

părțile pot tranzige în conformitate cu art 418 cod. civil, tranzacția lor având loc cu privire la un act în complexul lui în care partajul constituie numai o parte.

No. 294. — Admise apelurile făcute de Alexandrina Preot Gr. Petrescu și Toader Dumitriu în contra sentinței civile No. 319/925 a Tribunalului Dâmbovița S. II, în proces cu Elena al Stănescu. S'au ascultat D-nii avocați A. Bentoiu și Gh. Iordănescu pentru apelanți și Th. G. Petrescu pentru intimată.

Curtea,

Asupra apelurilor conexe și făcute în termen de Alexandrina Preot Gr. Petrescu și Toader Dumitriu în contra sentinței civile No. 319/925 a Tribunalului Dâmbovița secția II-a.

Având în vedere actele aflate la dosar și susținerile părților.

Având în vedere că în fapt se constată următoarele:

Prin actul autentificat de Trib. Dâmbovița sub No. 810/916 și depus în copie la dosar, Alexandrina Preot Gr. Petrescu, soția defunctului Preot Econom Gr. Petrescu și copii acestuia Teodor G. Petrescu, Ispas Gr. Petrescu, Diaconul Ștefan Gr. Petrescu, Gheorghe Gr. Petrescu, Nifon Gr. Petrescu, majori, Elena, minoră, reprezentată prin tutorul său ad-hoc Ion Ghițescu, fac o tranzacție cu privire la averea rămasă pe urma defunctului lor soț și tată și în care se specifică că minoră Elena, ia ca parte din această avere, casele părintești cu tot locul lor, situate în Târgoviște, Calea Domnească Nr. 17, cu toată gospodăria și îmbunătățirile, cum și averea mobilă prevăzută în inventarul succesiunii dela art. 1 și până la 44 inclusiv; iar ceilalți copii, cum și soția defunctului, iau bunurile anume specificate în actul de tranzacție.

Că, ulterior, se vinde prin licitație publică imobilul atribuit prin tranzacție minoarei, adjudecându-se prin ordonanța de adjudecare No. 870/916 a Tribunalului Dâmbovița, asupra apelantului Toader Dumitriu.

Că, prin actul dotal autentic al tribunalului Dâmbovița S. I sub No. 711/919 se constituie ca dotă fiicei Elena, la trecerea sa în căsătorie cu d. Al. C. Stănescu, în afară de obiecte mobile și suma de 20.000 lei, rezultată din vânzarea prin licitație publică a averii imobilă cuvenită acesteia ca moștenire dela defunctul său tată, specificându-se în actul dotal că, atât imobilul dotal vândut, cât și imobilele constituite dotă, sunt cuprinse în actul de tranzacție autentificat de Trib. Dâmbovița sub No. 810/916.

Că, la 25 Iunie 1919, prin procesul verbal dresat de Portărelul G. Nițescu dela trib. Dâmbovița, semnat atât de minoră Elena, cât și de soțul său A. Stănescu, adjudecatorul Teodor Dumitru este pus în posesie asupra imobilului ce i se adjudecase definitiv prin ordonanța No. 870/916.

Că, la 12 Februarie 1921, Alexandrina Preot Gr. Petrescu, prin actul de vânzare-cumpărare autentificat de Tribunalul Dâmbovița sub Nr. 1751/921, vinde d-nei Ana Preotul Econom N. Popescu, cu autorizația soțului acesteia din urmă, partea sa din vie și loc în suprafață ca de un hectar, împreună cu casele, stăpânite de vânzătoare în baza actului de

tranzacție încheiat cu moștenitorii defunctului Preot Gr. Petrescu.

Că, prin acțiunea dedusă judecăței în Apel, Elena Al. Stănescu, cu autorizația soțului său Diacon Al. Stănescu, chiază în judecată pe moștenitorii defunctului preot Gr. Petrescu pentru a se ordona esirea din indiviziune și împărțirea averii rămasă pe urma defunctului Preot Gr. Petrescu și a se declara ca fără valoare, ordonanța de adjudecare No. 870/916 a tribunalului Dâmbovița sub No. 1751/921, în care scop cere a se cita și Alexandrina Preot Gr. Petrescu cum și Ana Preot Nicolae Popescu cu soțul său Preot Nicolae Popescu, deținătorii imobilelor în baza menționatei acte.

Că, prima instanță, prin sentința apelată a admis acțiunea, declarând pe deoparte, nule actul de tranzacție autentificat sub Nr. 810/916, ordonanța de adjudecare din 21 Martie 1919, cum și actul de vânzare autentic la Nr. 1751/921, și pe de altă parte ordonă esirea din indiviziune, conform dispozitivului acelei sentințe.

Având în vedere că, în apelurile făcute contra acestor sentințe de Toader Dumitru și Alexandrina Preot Gr. Petrescu, ciestiunea care se ridică este a se ști dacă partajul intervenit între moștenitorii defunctului Preot Gr. Petrescu, prin actul de tranzacție autentificat la Nr. 810/916, este opozabil reclamanților, aceștia susținând nulitatea partajului pe motivul că între moștenitori, figurând și un minor, reclamanta Elena, partajul nu se poate face, conform art. 411 cod. civ. decât prin justiție.

Considerând că, dacă este adevărat că prin art. 411 c. civ. se dispune că o împărțeață atingătoare de averea minorului, ca să poată avea tăria legiuită, trebuie să se facă prin justiție, această dispoziție însă își găsește aplicația numai cu privire la partajul propriu zis, iar nu și în cazul când prin partaj se tranșează și o altă pretențiune, dedusă deja judecăței, sau de natură a da naștere unui eventual proces. În acest din urmă caz, în urma unei dispozițiuni expresă de lege prohibitivă, și față de art. 413 c. civ. care recunoaște dreptul de a transige în principile atingătoare de interesul minorului, cu respectarea bine înțeleasă a formelor prevăzute în acel articol a contesta în acest caz dreptul de transigere asupra actului în complexul său și în care partajul constituie numai o parte, ar fi a adăoga la lege și în tot cazul a depăși intenția urmărită de legiuitor prin art. 411, care trebuie să și găsească aplicația alături de art. 413, iar nu să apară ca o antinomie față de acest din urmă text.

Având în vedere că, în speță, prin actul de tranzacție invocat de apelant, părțile contractante au dispus nu numai asupra împărțirii averii rămasă pe urma defunctului preot Gr. Petrescu, ci, în acelaș timp, au determinat și partea cuvenită, în această avere, soției defunctului al cărui drept de văduvă săracă, nefiind încă valorificat în justiție, era de natură a da naștere unui eventual proces.

Că, față de principiul de drept arătat, Curtea găsește că partajul făcut de moștenitorii defunctului preot Gr. Petrescu, prin actul de tranzacție autentificat de Trib. Dâmbovița la No. 810/916 este făcut în conformitate cu legea, formele referitoare la minori, necontestându-se a fi fost îndeplinite și ca a-

tare este opozabil reclamanților, cari au luat parte la acel act.

Că, așa fiind, Curtea, fără a mai discuta chestiunea ratificării, devenind inutilă prin recunoașterea legalității actului de tranzacție supus discuției, urmează a admite apelurile, a reforma sentința atacată și prin consecință a respinge ca nefundată acțiunea introdusă de Elena Al. Stănescu, cu autorizația soțului său Diacon Al. Stănescu.

În ce privește cererea de intervenție făcută de Alexandru Petrescu, cum și cererea de chemare în garanție introdusă de Teodor Dumitru, față de soluția Curții, urmează a fi respinse ca fără interes.

Pentru aceste motive, redactate de d. consilier Dimitrie L. Bagdad, Curtea admite apelurile, etc. Semnați: Gr. Pherekyde, Dem. L. Bagdad, Luciu Ștefănescu.

TRIBUNALUL TREI-SCAUNE. S. I a

Audiența dele 15 Decembrie 1926

Președinția D-lui Al. Ștefănescu Prim-Președinte

Szőcs Karoly cu Vajna Akasne

CONTRACT SINALAGMATIC — OBLIGAȚIUNEA LUATĂ DE O PARTE CONTRACTANTĂ DE A OBTINE ÎNDEPLINIREA UNOR ANUMITE CERINȚE LEGALE. — NEREALIZAREA OBLIGAȚIUNII LUATĂ. — DĂ A CONSTITUIE O CULPĂ IMPUTABILĂ ACELEI PĂRȚI. — ART. 943 ȘI 1019 COD. CIVIL.

VÂNZARE. — CONTRACT SINALAGMATIC. — OBLIGAȚIUNEA VÂNZĂTORULUI DE A FACE SĂ SE ÎNDEPLINEASCĂ ANUMITE CERINȚE LEGALE. — NEREALIZAREA. — DACĂ VÂNZĂTORUL ESTE ÎN CULPĂ. — ART. 943, 1019 ȘI 1924 COD. CIVIL.

1. Când într-o convenție sinalagmatică deși se stipulează că efectele ei sunt condiționate de îndeplinirea, luată numai pe seama uneia din părțile contractante, a unor anumite cerințe legale, fără de care contractul nu-și produce efectul, totuși posibilitatea realizării acestei îndepliniri, ca și nerealizarea ei sunt situații opozabile ambelor părți, iar nu numai părții care și-a însumat exclusiv tranșarea acestor situațiuni de drept, și căreia deci nu i se poate atribui vre o culpă din moment ce se știe de ambele părți contractante că fără satisfacerea condițiilor legii contractul nu e valabil.

2. Dacă un vânzător în calitate de tutor al unor minori își ia față de cumpărător obligația de a obține dela organele tutelare încuviințarea vânzării ce a făcut spre a putea da actului toată validitatea cu privire la efectele lui, spre a înlesni astfel intabularea convenției, această obligație trebuie înțeleasă în sensul că partea ce a luat o asemenea obligație, va avea să depună în fapt numai diligența necesară pentru obținerea acestei încuviințări, iar neacordarea ei de organele tutelare, pentru motive rezultate din lege, nu poate fi imputată părții spre a se stabili în contra sa o culpă de care nu poate fi făcută responsabilă.

No. C. 2270/1925/10 — Respinsă ca neînteinsată acțiunea intentată de către Szöcs Karel în contra văduvei Vajna Akasne.

S'a ascultat D-l avocat R. Olteanu pentru părătă, constituind pe d-l avocat A. Fekete, lipsă reclamantul.

Tribunalul,

Asupra prezentei acțiuni civile.

Având în vedere acțiunea și actele din dosar.

Având în vedere concluziunile părților.

Considerând că situația de fapt a procesului se prezintă astfel: Carol Szöcs, domiciliat în Târgul Săcuesc, a cumpărat dela văduva Juliana Akos Vajna, născută Gal, ca tutoare a minoarelor Judita și Paraschiva Vajna, domiciliată în Cluj, imobilele din comuna Turia 416, Cartea Funduară 3002, 3079 top. partea de 9 jugher și 700 stânjeni patrați moștenită după urma lui Dominic Vajna, cu prețul de lei 40.000 din care vânzătoarea a primit lei 20.000, iar cu restul cumpărătorul a rămas debitor.

În actul de vânzare, intitulat provizoriu, intervenit între părți la 20 Noembrie 1920, la articolul 3 se prevede: „De oarece averea vândută, formează succesiunea defunctului Dominic Vajna, îndată ce a fost perfectată, numita avere a fost predată eșezilor lui Apos Vajna, Julianei și Paraschivei Vajna cu decisiul judecătorei. Vânzătoarea ca curatoare a minorilor numiți se obligă ca despre averea vândută să dea cumpărătorului contract potrivit pentru întăbulare aprobat și de Sedria Orfanală“.

Având în vedere că reclamantul își sprijină acțiunea pe acest articol din contract, cerând ca părătă să fie obligată ca în schimbul capitalului de 20.000 lei cu dobânda legală dela 1 Ianuarie 1924, să elibereze reclamantului, un act potrivit de așa natură pe baza căruia să se poată întăbula dreptul său de proprietate asupra imobilului din cf. Nr. 3291 a comunei Turia cu Nr. top. 3002/1 scutit de orice sarcină, sub titlul de vânzare și cumpărare, specificând și prețul de cumpărare în sumă de 40.000 lei, plătiind și cheltueile de proces.

Considerând că, atunci când perfectarea unui contract sinalagmatic în ceea ce privește efectele sale este condiționată de îndeplinirea, luată prin contract pe seama sa numai de una din părțile contractante pentru realizarea unor anumite cerințe legale fără de care contractul nu-și produce efect, chestiunea dacă aceste cerințe legale pot fi îndeplinite, sau nu pot fi îndeplinite, trebuie să formeze chiar în momentul când convenția ia naștere, obiectul preocupărilor și pentru cealaltă parte care a contractat, pentru că părțile știau chiar în acest moment de existența acestor cerințe și dacă aceste cerințe pot fi satisfăcute sau nu. De aci se deduce în mod imperios și necesar că posibilitatea realizării acestei îndepliniri ca și nerealizarea ei sunt situațiuni opozabile ambelor părți, nu numai părții care și-a asumat exclusiv tranșarea acestor situațiuni de drept, din moment ce se știe de părțile contractante că fără satisfacerea condițiilor legii, contractul nu e valabil.

Că, numai situațiile de fapt care servesc fie ca substrat al unei convențiuni, fie ca se ivesc cu ocazia nașterii și executării în fapt a convențiunei,

sunt opozabile numai singurei părți care și-a luat obligația de a le tranșa, de a le lămuri.

Considerând că dacă astfel se prezintă chestiunea principialmente, obligația ca un vânzător în calitate de tutor al unor minori își ia față de cumpărătorul său de a obține și încuviințarea vânzării ce a făcut dela organele tutelare, spre a putea da actului toată validitatea cu privire la efectele lui, spre a înlesni astfel posibilitatea intabulării convenției, trebuie înțeleasă în sensul că partea ce a luat o asemenea obligație va avea să depună în fapt diligența necesară pentru obținerea acestei încuviințări. Se deduce deci că neacordarea acestei încuviințări de organele tutelare pe motive rezultate din lege nu poate să-i fie imputată părții spre a se stabili culpa sa, de care nu poate fi făcută responsabilă.

Având în vedere că partea pârâtă a prezentat în original procesul-verbal al Sedriei Orfanale prin care aceasta nu aprobă vânzarea făcută, pe care act partea reclamantă l-a primit, combătându-l în drept, acest avis de neaprobare s'a dat după cererea și stăruința vânzătoareii ceea ce înseamnă că a executat obligația ce și-a luat prin actul de vânzare.

Că, astfel fiind, acțiunea nu este întemeiată urmând a fi respinsă.

Considerând că, prezenta acțiune mai trebuie respinsă și pentru rațiunea următoare:

Odată ce instanța tutelară a respins aprobarea convențiunii pentru motivele arătate în procesul-verbal al său, prezentat de pârâtă în instanță, admiterea acțiunii ar sancționa o situație illogică și inadmisibilă în sensul că obligația la care Tribunalul ar supune pe partea pârâtă de a preda reclamantului un act cu această aprobare s'ar lovi tocmai de refuzul autorității tutelare.

Această admitere a acțiunii s'ar traduce în fapt cu o contrarietate între Tribunal ca instanță de judecată și autoritatea tutelară, ar echivala cu o imixtiune de atribuțiuni între aceste două organe, ceea ce după principii este inadmisibil.

Că, încă, în ipoteza admiterii, sentința ce s'ar da ar fi iluzorie în sensul că partea pârâtă n'ar putea s'o execute odată ce organul tutelar s'a pronunțat respingând aprobarea convenției, nemai putând să revină asupra acestei neîncuviințări.

Apreciind asupra cererii pârâtei de a i se acorda cheltueli de judecată, Tribunalul le fixează la suma de lei zece mii.

Pentru aceste motive, redactate de d. Prim-Președinte Al. Ștefănescu respinge, etc.

Semnat: Al. Ștefănescu.

JUDECAT. OCOL I URBAN BUCUREȘTI

Audiența dela 18 Octombrie 1926

Judecător: Stelian Ionescu

H. Fischer cu Ion Olaru, I. Brătianu și Președinția Consiliului de Miniștri

ACȚIUNE PUBLICĂ. — ACȚIUNE PRIVATĂ. — DISTINCȚIUNE. — CARACTERUL JURIDIC AL FIECĂREIA — RESPONSABILITATEA COMITETULUI. — PLURALITATE DE PERSOANE EVENTUAL RESPONSABIL CIVILMENTE. — LEGAREA INSTANȚII ÎN ACȚIUNEA PRIVATĂ AJUNGERE.

Acțiunea privată dintr'un proces penal dacă nu este independentă are în ori ce caz un ca-

racter autonom față de acțiunea publică și ca atare cea dintâi trebuie să întrunească dela început toate elementele unei acțiuni private; astfel că nu se poate lega instanța în această acțiune cu o pluralitate de persoane indicate de reclamant ca eventual răspunzătoare civilmente fără a se determina precis, încă dela început, care este anume persoana sau persoanele cari urmează a răspunde conform art. 1000 din codul civil.

În acest caz fiind imposibil de a se lega instanța în acțiunea privată cu o pluralitate de persoane eventual răspunzătoare civilmente, nu se poate amâna procesul penal pentru ca reclamantul să dovedească cine va fi răspunzătorul civilmente, de oarece o asemenea chestiune nu este o excepțiune prejudicială de judecată a acțiunii publice, singura soluțiune fiind numai dijungerea acțiunii publice de acțiunea privată.

Incheiere. — Dijunsă acțiunea publică deschisă prin rechizitorul D-lui Prim Procuror al al trib. Întov în contra inculpatului Ion Olaru de acțiunea privată formulată ca parte vilă de către H. Fischer în contra D-lui I. Brătianu și a Președinției consiliului de miniștri.

S'au ascultat D-nii avocații Doljan pentru reclamant, Al. Ionescu pentru I. Brătianu și Enăchescu pentru Președinția Consiliului de Miniștri.

Judecata,

Văzând rechizitorul No. 30.289 din 15 Maiu 1926, prin care inculpatul Ioan Olaru este trimis în fața acestei instanțe spre a fi judecat pentrucă aflându-se pe mașina No. 3884 ea șofer și mergând cu viteză pe Strada Smârdan a lovit automobilul No. 3446 proprietatea reclamantului H. Fischer deteriorându-l și cauzând accidente de persoane, fapt prevăzut și pedepsit de art. 249 c. p.

Având în vedere că, prin jurnalul din 13 Iunie 1926 s'a admis cererea reclamantului H. Fischer de a se chema ca răspunzători civilmente d. Ionel Brătianu și Președinția Consiliului de Miniștri.

Având în vedere că, înainte de a se păși la cercetarea procesului penal, d. avocat Al. Ionescu pentru d. Ionel Brătianu cere scoaterea acestuia din cauză întrucât reclamantul nu dovedește că d. I. Brătianu ar fi sau proprietarul mașinei sau comitentul șoferului, concluziuni la cari se raliază și d. avocat Enăchescu procuratorul Președinției Consiliului de Miniștri.

Având în vedere că d. avocat Doljan pentru reclamant susține că ceea ce interesează în primul rând este acțiunea publică și că, în consecință, să se cerceteze această acțiune și apoi, din desbateri rezultând cine este sau proprietarul mașinei sau comitentul șoferului, acela va fi reținut ca răspunzător civilmente.

Având în vedere că, în urma declarațiunii d-lui avocat Al. Ionescu cum că mașina pe care se afla șoferul a fost pusă de Președinție la dispoziția d-lui Ionel Brătianu ca prim ministru, reclamantul cere rămânerea în instanță a ambilor răspunzători civilmente citați pentru azi, iar șoferul înfățișând

un act de angajament din care rezultă că acesta a fost angajat de Ministerul de Interne, și declarând în instanță că mașina aparține Ministerului de Interne, care a pus-o la dispoziția Președinției, care la rândul său a pus-o la dispoziția domnului Ionel Brătianu ca prim ministru, reclamantul cere a se introduce în cauză și Ministerul de Interne.

Având în vedere că, d. avocat Al. Ionescu susține că proprietatea mașinei nu se poate face cu declarația verbală a șoferului, ci reclamantul ar fi trebuit să prezinte un certificat dela Prefectura Poliției, din care să se constate cui aparține mașina cu No. 3884 pe care se află șoferul inculpat care a produs accidentul; că, reclamantul neprecizând cu cine voeste să se judece nu poate lega instanța cu persoane eventual răspunzătoare și în consecință cere scoaterea d-lui Ionel Brătianu din cauză.

În subsidiar, d. avocat Doljan pentru reclamant cere a se da un termen pentru când să prezinte certificatul dela Prefectura Poliției din care să se constate cine este proprietarul mașinei menținându-se în judecată ceilalți citați pentru azi, cerere la care d. avocat Al. Ionescu se opune pe considerațiunile de mai sus.

Considerând, în principiu, că, deși acțiunea publică și cea civilă au un izvor comun, ambele fondându-se pe un același fapt material delictuos, totuși aceste acțiuni sunt dacă nu independente în orice caz autonome în sensul că ceia ce întemeiază prima acțiune este caracterul penal de ordine publică al delictului comis, pe când acțiunea civilă se întemeiază pe caracterul pur privat, civil, al aceluși delict: cea dintâi are de scop conf. art. 2 pr. p., sancțiunea penală a infractorului, iar cea de a doua acoperirea prejudiciului, sau cum se exprimă art. 3 pr. p. „repararea daunelor cauzate prin vreo infracțiune a legii penale”. Iar din acest principiu, printr-alte consecințe, decurge și aceea că acțiunea civilă în daune există chiar dacă nu s'a pus în mișcare vre-o acțiune publică în contra infractorului — autorul prejudiciului cauzat — sau chiar dacă infractorul a fost achitat sau absolvit, legea penală autorizând numai pe victimă, dacă voeste, să se constituie parte civilă în procesul penal în primul rând spre a evita o dublă distribuție a justiției: una civilă și alta penală prin aparate judecătorești deosebite, iar în al doilea rând spre a ușura situația victimei de a nu fi obligată ca, conformându-se legii timbrului și spezelor de judecată civilă, să întreprindă o acțiune civilă pe calea dreptului comun (v. Vidal & Magnol: Cours de droit criminel ed. VI, No. 604 și urm. și 629).

Considerând deci că, atașarea acțiunii private pe lângă acțiunea publică fiind numai o facultate iar nu o obligațiune a victimei; iar pe de altă parte responsabilitatea civilă a infractorului întemeindu-se pe articolul 998 și urm. din c. civ., urmează că acțiunea privată, ca orice acțiune de acest gen, să întreprindă condițiunile cerute de lege în această materie. În alți termeni, pentru a se putea lega instanța într-o asemenea acțiune, trebuie să se determine *ab initio* persoanele cari au a răspunde civilmente în locul infractorului. Or, reclamantul chemând a răspunde de daune două persoane, una fizică: d. Ionel Brătianu și alta juridică: Președinția Consi-

liului de Miniștri și cerând în același timp și introducerea în cauză de asemenea ca răspunzătoare civilmente a unei a treia persoane: Ministerul de Interne, fără să stabilească corelațiunea cerută de art. 1000 c. civ. fie dela proprietarul mașinei pe care se afla infractorul la accident, fie dela comitent la șoferul prepus, ci mărginindu-se numai să afirme că această corelațiune se va determina în cursul debaterilor procesului penal, care interesând ordinea publică urmează a fi judecat mai întâiu cu menținerea în instanță a celor citați să răspundă civilmente, acțiunea sa civilă echivalează, sau mai bine zis, este chiar o acțiune introdusă în *incertam personam* și ca atare nu se poate lega instanța în acțiunea privată cu asemenea persoane eventual răspunzătoare (conf. art. 68 pr. civ., Glasson & Tisier: Traité de procédure civile, ed. III, p. 465).

Considerând, pe de altă parte, în privința subsidiarului cerut de reclamant de a i se acorda un termen spre a face dovada cui aparține proprietatea mașinei, că a admite acest subsidiar însemnează oricât de scurt ar fi termenul ce s'ar acorda — a transforma incidentul privitor la legarea instanței în acțiunea civilă într-o chestiune sau mai exact într-o excepțiune prejudicială de judecată a acțiunii publice cea ce este inadmisibil de oarece pe lângă faptul că asemenea excepțiuni, cari au de efect suspendarea judecării acțiunii penale, cea ce este în contra ordinii publice, sunt de strictă interpretare, dar chestiunea prealabilă ridicată nu poartă asupra responsabilității penale însăși, cum ar fi de pildă excepțiunea nulității primei căsătorii în judecarea delictului de bigamie. (Vidal & Magnol: op. cit. No. 655 și urm.).

Că, deci, subsidiarul propus fiind inadmisibil de asemenea soluțiunea scoaterii din cauză a domnului Ionel Brătianu și a Președinției Consiliului de Miniștri nu este cea juridică, de oarece o asemenea soluțiune nu poate avea loc decât numai după ce examinându-se întreaga situațiune a procesului civil se constată că nu există nici un raport juridic între părțile respective; și nu poate fi vorba nici de anularea cererii conform art. 69 al. ante-penultim din proc. civilă, deoarece în speță nu există formulată nici o cerere scrisă prezentând viciul nedeterminării în mod cert a persoanelor chemate în judecată. Deci singura soluțiune care să nu prejudicieze nici interesele sau acțiunea civilă a reclamantului dar să împace și ordinea publică, care este interesată ca infracțiunile să fie reprimate cât mai neîntârziat, este aceea a disjungerii acțiunii publice de cea privată, — considerate ca drepturi materiale — cunoscut fiind că excepțiunea *electa una via* nu poate fi eventual opusă de către d. I. Brătianu sau Președinția în acțiunea civilă a reclamantului deoarece disjungerea celor două acțiuni are de efect numai separarea lor în scopul de a nu stânjeni mersul acțiunii publice prin discuțiunile intestine din acțiunea civilă și nu poartă întru nimic asupra conținutului însuși al acestei din urmă acțiuni.

Pentru aceste motive, disjunge.

Semnat: Stelian Ionescu.